

Dan žena in stabilizacija

Rože, darila, čestitke, stisk ženskih rok, proslave — tako smo nekoč proslavljali 8. marec, dan žena. Nekoč pravim zato, ker so delavke tovarne Beti potožile, delavci pa le še potrdili, da je

Martina Petrina

danes to praznovanje veliko bolj skromno ter da so ob tem — delavke seveda, prikrajsane za marsikatero pozornost. Takole so razpredali misli v tozdh matične delovne organizacije ter tozdu Konfekcija v Črnomlju:

VIDA STAREŠINIČ, evidentičarka v tozdu Konfekcija, Črnomelj: „Prav je, da se vsaj enkrat na leto spomnijo na ženske. V našem tozdu imamo ob 8. marcu proslavo, ki jo pripravijo naši mladinci ter osnovnošolci. Menim, da smo ženske še vedno zapostavljene, po-

posvečati ženam pozornost vseh 365 dni v letu. Praznovanje dneva žena je v zadnjem času nekoliko okrnjeno, saj se pozna stabilizacija. Včasih smo dobile čestitke in praktična sindikalna darila, sedaj se moramo zadovoljiti le s proslavo.“

MARTINA PETRINA, pregledovalka surovega pletiva v tozdu Pletilnica, Metlika: „Varčevanje nam je pobralo še tisto, kar so nam namenili ob 8. marcu pred leti. Pripravijo le manjšo zabavo, sicer pa nobene

Starešinič Marija

Dušanka Simonič

čestitke, rožice, celo pozornosti ne. Pa ne le ob dnevu žena, menim, da bi bile lahko več pozornosti deležne skozi vse leto. Toda vsi vidijo le delo, razumejo pa nas ne.“

DRAGO CIGIČ, vodja izmene v barvami, Metlika: „Čeprav se ženske pritožujejo, da je zaradi stabilizacije praznovanje ob dnevu žena bolj skromno, kot je bilo sicer, moram povedati, da so današnji časi pač težki in se zato ne moremo, a tudi ne smemo obnašati preveč raz-

košno. Gledati moramo tudi vnaprej. Kljub temu si upam trditi, da bi ženske potrebovale več pozornosti. Zato naj bi 8. marec kot dan žena trajal vse leto, ne le en dan.“

DUŠANKA SIMONIČ, šivilja v tozdu Konfekcija, Črnomelj: „Družina je ob dnevu žena zelo pozorna in me vedno preseneti. V tovarni pa je iz leta v leto te pozornosti manj. Poleg tega mnogi pozabljajo, da smo žene pravzaprav vse leto, ne le 8. marca. Prepričana sem, da bi drobne pozornosti skozi vse leto mnogim po-

Drago Cigič

menile več kot velik rompom ob dnevu žena.“

JOSIP MLINARIČ, delovodja stroja v barvami, Metlika: „Mislim, da imajo danes ženske enake pravice

Josip Mlinarič

kot moški in tako je prav. S tem, ko imajo ženske svoj praznik, nasprotni spol pa ne, se mi nikakor ne zdi, da bi bili moški zapostavljeni. Prav pa je, da se pozna stabilizacija pri praznovanju 8. marca. Če že varčujemo, potem naj to velja za vse, vedno in povsod.“

M. B.

Danica Garilovič

svečajo nam premalo pozornosti. Ženske naj bi bile vedno na prvem mestu.“

DANICA GARILOVIČ, šivilja v tozdu Konfekcija, Črnomelj: „V našem tozdu so zaposlene žene in matere. Vse se zelo veselimo 8. marca, saj je edino ta dan zares naš, čeprav bi morali

NAŠE MNENJE:

Malica za A s črtico

Torek, 15. februarja 1983. Dan kot vsak drugi, a vendar drugačen. Pustni torek. Ko smo prišli pred vrata Kometove menze, nas je prijetno pošegetalo pod nosom.

Malica za vse zaposlene je bila: kislo zelje, kos prekajene svinine, kruh in za poslastico pravi, topli, domači krofi.

„Na delo smo danes prišle takoj po tretji uri zjutraj, da smo lahko do devete ure pripravile malico in spekle 270 krofov za dopoldansko izmeno,“ je dejala in pričela pogovor glavna kuharica MAJDA ŠTUPAR. Letos septembra bo slavila mali jubilej, saj bo minilo deset let, od kar pripravlja malice v delovni organizaciji Komet Metlika. „Za zaposlene, ki delajo v popoldanski izmeni,“ je nadaljevala, „bomo pripravile še 150 krofov, ki bodo prav tako topli in sveži, kajti to je pri dobrem krofu najvažnejše.“

Vsa leta obstoja delovnega kolektiva se delavci v družbeni prehrani trudijo, da imajo pripravljeno svežo in okusno malico. „Pazimo tudi na sestavo hrane,“ je pripomnil vodja kuhinje JANEZ UHAN, ki je prevzel to delo po upokojitvi tovariša Matjašiča.

„Včasih so malice celo preveč kalorične glede na sedeče delo, ki ga večina opravlja v našem proizvodnem procesu. Dnevno pripravimo od 360–380 obrokov. Večina se odloča za pečenko in solato,“ se je pogovoru priključila tudi kuharica TONČKA KRAŠEVEC, „kadar pa so enolončnice, ostane več hrane v krožnikih. Marsikdo se ne zaveda, da je v okusno pripravljeni enolončnici boljše sestava snovi, potrebnih za obnovo človeške delovne energije. Malice so dovolj pestre, saj se prilagajamo letnim časom. Tako porabimo veliko več solate v poletnih mesecih, v zimskem času pa gre

v slast kislo zelje na več načinov in kisla repa.“

Odkar smo pred kratkim kupili večjo električno pečico, so nas zaposleni v menzi že večkrat prijetno presenetili, saj se potrudijo in spečejo tudi jabolčni zavitek, biskvitno pecivo itd.

„Nisem prepričana, da še v kateri menzi v Metliki pripravijo govejo juho z domačimi rezanci,“ pripomni MARTINA FIR, ki ima to jed najrajši. „Seveda mora biti zraven tudi kosček govedine in hren. Samo za rezance porabimo do 70 jajčk,“ se pripomne in se odpravi k čiščenju hrenovih korenin. Pri pomivanju posode smo se ustvarili in pokramljali z MARTO KLEMENČIČ. „Še malo, pa bom upokojenka,“ je dejala, „saj bom prihodnje leto napolnila 35 let delovne dobe. Hitro je minilo. Kaj je vzrok, da tako mislim? Prijetno vduše med sodelavci. Razumemo se med seboj, razlika v letih ni važna, pomagamo drug drugemu, tako da mi bo kar žal, ko bom zapustila delo kuharice. Spomini pa mi bodo le ostali. In to prijetni in lepi. Najbolj sem zadovoljna, ko v krožnikih ne ostane ničesar. Nekateri so tako očisti, da jih tudi pomivati ne bi bilo treba. To je največkrat takrat, ko imemo

vampe in golaž. Eni ne marajo vampov, zato za njih skuhamo goveji golaž. Na svoj račun ob tej malici pridejo tisti, ki ob delitvi malice rečejo samo „mešano“, kar pomeni veliko vampov in precej golaža,“ nam razlaga Marta, in se pri tem hudomušno zasmeji.

„Še vedno se učim, saj nisem imela še nikdar možnosti, da pripravljam toliko količino hrane,“ izjavi VESNA BAJUK, ki je že preživela svoje prvo leto v Kometu. „V hotelu, kjer sem prej bila, smo večinoma pripravljali jedi samo po naročilu, to pa so bile majhne količine. Seveda mi je še marsikateri stvar neznan, toda ob pomoči naše glavne kuharice, ki rada prenaša svoje izkušnje na ostale, mi pri delu težave sproti izginjajo. Poleg sveže in okusne hrane je malica brezplačna, saj sredstva za prehrano rezerviramo vsako leto v skladu skupne porabe.“

Kaj naj rečemo ob koncu pogovora? Zaželimo našim kuharicam še veliko uspešnega dela. Zaželimo jim, da bo vsaka malica, ki jo bodo pripravile, deležna ocene tovariša Matjašiča, ki je rad rekel: „danes je malica za ena a pet“.

ŠTEFANIJA

PRESEGLI NAČRTOVANO:

(nadaljevanje s 1. str.)

Vzporedno s tem bomo poskušali z vsemi možnimi oblikami izobraževanja razširiti strokovno znanje zaposlenih ter izpolniti znanje, ki omogoča večjo aktivnost in vključevanje v delo samoupravnih organov in delo delegatske skupščine izven DO.

Ekonomičnost in rentabilnost je planirana na podlagi sedaj veljavnih normativov materiala, kvalitete gospodarjenja ZD in ost. ČD.

Z izboljšanjem teh kazalcev dobimo višji ostanek čistega dohodka od načrtovanega predloga, zato v posameznih sredinah pretehtajmo te postavke.

Višji ostanek čistega dohodka pomeni za nas hitrejši razvoj in boljše sedanjost, npr. OD, ki bodo letos posebno občutljivo področje. Novi DD omejuje rast OD s 35 % zaostajanjem za D.

Ponovno se vračamo na pomembnost doseganja izvoza, ki ga

tudi družba znatno podpira in stimulira. Nedoseganje izvoza pomeni za nas poleg omejitve reprodukcije tudi bistveno višje obremenitve D.

OD in sistem nagajevanja so letos posebnega pomena. Zaradi doslednega spoštovanja načela – delitev in poraba po ustvarjenem ter razvoja delovne organizacije, smo bili v OD vedno skromni.

Osnovne postavke velikega števila delavcev, okoli 60 % se res gibljejo v okviru zajamčenega OD SRS, toda naši učinki, rezultat našega dela v povezavi z normativi, so visoki in naši dejanski OD na teh delovnih nalogah so okoli 50 % višji od postavke.

Slabša značilnost našega sistema nagajevanje je uravnilovka med delavci, ki delajo slabše ali slabo. Gre predvsem za slabo ali slabše razdeljen sistem nagajevanja po gospodarnosti in kvaliteti ter skupinsko nagajevanje po količini in sistem napredovanja.

Možnosti za delo so v globalu primerno vrednoteni, z izjemo težkega fizičnega dela, katerega bi pa končno morali mehanizirati. In končno, gre za uravnilovko, na nekaterih poslovnih in kreativnih delovnih nalogah, premalo nagajevanja inventivne dejavnosti, oz. racionalizacij.

Glede na realen standard in zaostrene pogoje gospodarjenja je nujno izboljšati osnove za rast osebnega dohodka ter dopolniti sistem nagajevanja na naštetih segmentih.

Predsedstvo zbora komunistov „BETI“

Iz Kometa

Na letni programski konferenci OOK „KOMET“, ki je bila 27. januarja, so komunisti v pripravi na 6. sejo CK ZKS temeljito analizirali in ocenili lastne razmere glede idejne in akcijske usposobljenosti in organiziranosti ZKS ter sprejeli akcijski program za 1983. leto. Obravnavali so ocene poslovanja v preteklem letu. Komunisti so ocenili, da so rezultati poslovanja kljub težkim gospodarskim razmeram dobri.

Delavski svet se je sestel na 7. redni seji 4. februarja. Težišče dnevnega reda je bilo na obravnavi poročil inventurnih komisij in na obravnavi in sprejemu pravilnika o knjigovodstvu.

Vodje delegacij za SIS in zbor združenega dela so se v četrtek, 17. februarja, zbrali na skupnem sestanku. Udeležili so se ga tudi predstavniki samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in poslovnega kolegija. Namen sestanka je bil medsebojno informiranje o delu delegacij, skupno reševanje težav, s katerimi se delegacije srečujejo in ocena aktivnosti članov delegacij.

Na dnevnem redu letnega občnega zbora sindikalne organizacije, ki je bil v petek, 18. februarja, so bila poročila izvršnega in nadzornega odbora ter blagajniško poročilo. Za delovanje v 1983. letu smo sprejeli programske usmeritve in finančni načrt. Kaj več o tem bomo poročali v naslednji številki.

S. Z.

ZAHVALA

Ob mngo prerani in boleči izgubi mojega dragega in nepozabnega moža IVANA PIŠKURIČA, se zahvaljujem OO sindikata Komet in sodelavcem za podarjena venca, izrečeno sožalje ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena Dragica
s hčerkama

...da je zanimiv poizkus na hercegovačkih poljih, kjer sicer odlično uspeva tobak, presenetljivo dobro uspel. Domačini so namreč posadili – kavo, in kmalu so vzklila prava kavna zrna. Za poizkus so se odločili zasebni pridelovalci, lani pa so pospravili skromnih 20 kg pridelka. Kaže, da bodo z gojenjem te drage uvozne kulture, brez katere Jugoslavlani očitno ne moremo, v Hercegovini in Dalmaciji nadaljevali. Prva jugoslovanska kava je zrasla iz brazilskega semena. Zanesljivo je bo več, saj naša zemlja in sonce očitno ustrezata tudi tej rastlini. Podatkov ali bo kdo poskušal z gojenjem kave v Beli krajini, še nismo dobili. Stavek smo zapisali zategadelj, ker vemo, da je prva uspešna belokranjska letina tobaka že za nami.

...da so strokovnjaki rudnika bakra v Majdanpeku v laboratorijih uspeli proizvesti zlato, srebro in baker iz flotacijskih ostankov. Predvidevajo, da bodo do leta 1984 začeli z redno tovrstno proizvodnjo. Računajo, da bodo tako pridobili okoli 200 kg srebra in zlata ter 2500 ton bakra.

...da bo morala za uvoz starega železa in papirja BiH letos po nekaterih ocenah plačati skoraj 30 milijonov dolarjev. V tej republiki zberejo komaj 40.000 ton starega papirja, potrebe proizvajalcev pa so dvakrat večje. Podobno je z zbiranjem starega železa, tekstila, praznih steklenic.

...da so predstavniki edinega našega proizvajalca britvic Intersilver in predstavniki splošnih združenj industrije predelave kovin in trgovine podpisali sporazum o boljši preskrbi domačega trga s temi proizvodi. Na trg naj bi poslali več kot 70 milijonov britvic.

...da bodo v tovarni „Djuro Djaković“ v Slavonskem Brodu zopet začeli izdelovati domače tramvaje, osem let zatem, ko so v tej tovarni izdelali zadnjega. Bo kar držalo, da čez sedem let vse prav pride. Tokrat ne gre za novinarsko „raco“, saj so za tramvaje zainteresirani Zagrebčani in Beograđani.

...da bodo domače vinske kleti letos prodale na tujem trgu okoli 140.000 din vina v vrednosti 89 milijonov dolarjev. Takšen izvozni program so sestavili po rekordni jesenski trgatvi, ki je dala 1,8 milijona ton grozdja, medtem ko je proizvodnja vina presegla 800.000 din.

...da bo ob tem prodaja žganih pijač v tujino dosegla vrednost več kot 10 milijonov dolarjev. Izvoz vinjaka, žganja in drugih žganih pijač že nekaj časa stagnira.

...da bo po nekaterih predvidevanjih alkoholizem v naši republiki do konca stoletja narasel za 80 odstotkov. Ob vse večji porabi alkohola v zadnjih letih je

O DELU KULTURNO-PROSVETNEGA DRUŠTVA - Na zadnjem občnem zboru kulturno-prosvetnega društva Beti so ocenili delo društva v lanskem letu in sprejeli program za letos.

Trdna člena v kulturni verigi

Na nedavnem občnem zboru kulturno-prosvetnega društva Beti, ki ga sestavljata mešani pevski zbor in oktet Vitis, so pregledali in ocenili delo društva v lanskem letu in si zastavili naloge in obveznosti za letos. Pri tem pa pevci niso skoparili tudi s kritiko na svoj račun, zlasti glede rednega prihajanja na vaje.

Vsekakor pa velja, da sta mešani pevski zbor Beti in oktet Vitis pomembna in lepa kamenčka v bogatem mozaiku metliškega amaterskega kulturnega delovanja. Zbor, ki deluje od konca leta 1978, je lani nastopil trinajstkrat, v štirih letih obstoja pa so imeli že 56 nastopov. Oktet Vitis pa je imel lani 17 nastopov in kar 62 rednih vaj. Seveda v občini ni večje prireditve oziroma proslave, da v kulturnem programu ne bi nastopil vsaj en, če ne kar oba zbora.

Našeje mo lanske nastope mešanega pevskega zbora: v okviru proslav dneva žena so nastopili v črnomaljskem tozdu Beti, v tozdu v Žakanju in v metliškem kulturnem domu; aprila so vrnil obisk zboru Lisce v Sevnici, v okviru kulturne akcije „Spoznamo se“ pa so gostovali na Mirni v trebanjski občini ter sodelovali v kulturnem programu ob sprejemu zvezne štafete mladosti v Metliki; seveda se je zbor postavil tudi na vsakoletni največji predstavni amaterske kulture v občini, ki jo pod naslovom „Mladost, podaj mi krila“ pripravljajo na Pungartu v okviru dneva mladosti. Sledi nastop na grajskem dvorišču v okviru

metliškega kulturnega poletja, nastop na proslavi XV. SNOUB ter nastop za jubilate v Beti in Kometu, zadnji lanski nastop pa je bil za praznik dneva JLA v metliškem kulturnem domu.

Za letos si je zbor zadal za nalogo, da bo nastopil na vseh večjih proslavah v občini, organizirali bodo več koncertov po krajevnih skupnostih v domači občini, v programu sta tudi nastopa v tozdih Beti v Mirni peči in Dobovi.

Za opazen kvaliteten napredek zbora gre seveda velika zasluga znanemu pevovodji in glasbenemu pedagogu Francu Mileku, ki pa je na občnem zboru povedal marsikatero pikro na račun rednega prihajanja na vaje ter opozoril, da brez rednega in zavzetega dela ni moč napredovati.

Občnega zbora sta se udeležila tudi direktor Beti Miroslav Štimac in predsednik občinskega izvršnega sveta Milan Vajda.

Direktor je posebej poudaril veliki pomen kulturno-umetniškega društva Beti, ki predstavlja ime in kulturo Beti in metliške občine ter obljubil še nadaljnjo podporo društvu. „Prepričan pa sem, da mešani pevski zbor in oktet Vitis nista zadnji domet našega društva“, je sklenil Miroslav Štimac. Milan Vajda pa je med drugim dejal, da bi morali bolj ceniti in bolj podpreti domače kulturno delovanje in da bi bil metliški amaterizem še uspešnejši, če bi zanj namenili vsaj del tistega denarja, ki ga dajejo za nastope in gostovanja kulturnih skupin od druge.

IZ DOMAČIH LOGOV:

Zveza prijateljev mladine

Na pobudo odbora pri občinski konferenci SZDL Metlika je bila ustanovljena Zveza prijateljev mladine. Predseduje ji Vladimira Škof, znana metliška družbeno-politična delavka, vrsto let aktivna pri delu metliške občinske kulturne skupnosti, zato je pričakovati živahno delo ustanovljene društva. Sekretar je postal Jože Nemanič, ki bo opravljal svoje delo profesionalno, ob tem pa bo skrbel še za rdeči križ.

Pevski zbor v Slamni vasi

28. januarja je imel Metliški mešani pevski zbor celovečerni koncert v gasilskem domu v Slamni vasi. V majhni dvoranci se je zbralo lepo število gledalcev, ki so bili s petjem več kot zadovoljni. Izrazili so željo, da bi se kaj podobnega dogajalo pri njih še večkrat. Pa ne samo v Slamni vasi. Gasilske domove imajo dandanašnji že domala vse krajevne skupnosti, torej se gre dogovoriti le za nastop.

Kulturo bi morala širiti na vas vsa v Metliki delujoča društva, pa bi takomenovane bele lise hitro izginile. Še nekaj je: stroškov s podobnimi nastopi je zelo malo, zato pa je veliko več užitkov. Zbor je vodil dirigent France Milek, program pa je povezoval z duhovitimi prebiski Toni Gašperič.

Pustovanje

Društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev Metlika je pripravilo v metliškem hotelu Bela krajina uspešno pustovanje. Mask je bilo več, kot jih je kdor koli pričakoval. Najboljše med njimi so bile nagrajene. O zabavi se je govorilo po Metliki s samimi pohvalnimi besedami. Zapi-

šimo še to, da je bil pripravljen tudi bogat srečanje in da so igrali za ples Galebi. Tisti, ki so ostali trezni, teh je bilo zelo malo, pravijo, da je bila glasba dobra.

Vinska vigred v Metliki

Od 22. do 24. aprila se bo prelevila Metlika v veselični prostor. Društvo belokranjskih vinogradnikov pripravlja namreč za te spomladanske dni razstavo belokranjskih vin. Pa ne bo šlo zgolj za razstavo, ne, prireditve bodo spremljale manifestacije, ki bodo privabile v naš kraj tako domače kot tudi goste izven občine. Glavno dogajanje bo na vseh treh metliških trgih: tu bodo postavljene stojnice, tu se bo pilo, jedlo, plesalo. Tri aprilске dni bo Metlika središče Bele krajine in še več.

Tako vsaj zagotavljajo ljudje, ki vse skupaj pripravljajo in če povemo, da se ukvarja z organizacijo razstave belokranjskih vin cela armada najsposobnejših Metličanov, je že to zagotovilo, da bo celotna stvar

uspela. Prav bi bilo, če bi dali zadevi svoj prispevek tudi mi: z ureditvijo mesta, se pravi, vsak naj poskrbi, da bo njegova hiša videti kar najlepša. Vinska vigred v Metliki je brez dvoma lepa naložba za naš bodoči turistični razvoj.

Mimogrede: Kompas „grozi“, da bo pripeljal v času Vinske vigredi v Metliko maso vina in zabave željnih ljudi. Kar naj, bodo vsaj videli, kaj vse zmoremo Metličani!

Mladost, podaj mi krila

Tradicionalna prireditev Mladost, podaj mi krila, bo letos 21. maja na Pungartu. Nastopile bodo vse ljubiteljske skupine iz naše občine, scenarij, ki ga piše Toni Gašperič, pa nastaja s pomočjo metliških, suhorskih in podzemeljskih osnovnošolcev ter učenk Srednje šole tekstilne usmeritve Beti. Le-ti so odgovarjali na vprašanja in odgovori bodo vezno besedilo letošnje Mladosti. Obeta se zanimiva prireditev, ki si jo bo veljalo ogledati.

Metliške poletne prireditve

Julija in avgusta bo prav živahno na metliškem grajskem dvorišču. Zveza kulturnih organizacij pripravlja šest prireditev, ki bodo ob sobotah ob 20. uri. Med drugim bodo po vsej verjetnosti nastopili tudi: Zlatko Šugman, Tone Fomezzi-Tof, Janez Hočevnar-Rifle in tako dalje. Tovrstni lanskeletni večeri so pokazali, da jih ljudje radi obiskujejo. Še nekaj se govori, namreč to, da bo do takrat urejena tudi grajska klet. Preuredili bi jo v točilnico, tako da bo grajsko dvorišče še mikavnajše. Še prej pa bo treba pljuniti v roke in urediti grajsko dvorišče, ki kaže žalostno podobo. Ni vrag, da ne bi tudi to uspelo v takšnem kraju, kot je Metlika.

V vinu so...

Tamburaši, oktet Vitis in recitatorji nameravajo ponoviti predlani zelo uspelo prireditev V vinu so resnica, ljubezen in ženske. To naj bi storili avgusta na grajskem dvorišču v okviru metliških kulturnih prireditev. Priprani so, da gledalcev ne bo manjkalo, kot jih tudi ni ob prvih predstavah v metliškem hotelu Bela krajina, v motelu Smuk v Semiču in v črnomaljski Lahinji.

Noč na Kolpi

Četrtrič zapored bo Noč na Kolpi na gibeljskem kopališču, in sicer se bo odvijala atrakcija 23. julija. Gibeljci obljubljajo lepo vreme, dobro vino, pečenke vseh vrst, predvsem pa dober in kvaliteten program. Pravi jo, da bo prekosil lanskeletnega za sto odstotkov. Novico smo zapisali z namenom, da si boste pametno načrtovali vaše dopustovanje, kajti neumno bi bilo ne iti na Noč na Kolpi, ki postaja neuradni belokranjski poletni praznik.

Kriminološki inštitut v „Alternativnih možnostih deviacij“ leta 2000 (Ljubljana 2000) predvideva, da bodo glede na družbeni razvoj stiske ljudi vse večje, zato bo tudi poseganje po alkoholu večje.

...da delitev bonov za olje in prašek v Skopju za februar in druge mesece spremljajo pojavi, ki zelo razburjajo ljudi v tem mestu. Nekatere krajevne skupnosti pogosto prevzem bonov s plačevanjem dodatke takse za poravnavanje različnih obveznosti, kot so članarina SZDL, nadomestilo za tiskanje bonov, prispevke za tekoče izdatke KS itd. Da bi občani bone dobili, so morali plačati 50 par do 1 din. Očitno so bini res pravi raj za administratorje.

...da so po številnih razpravah v vseh okoljih o vprašanih visokošolskega izobraževanja, ki se v Makedoniji nahaja v stiski, predlagali, da ukinejo 14 fakultet. Dobesedno naj bi sicer ukinili le ekonomsko fakulteto v Štipu, ostale pa naj bi združili ali pa si pomagali z drugačno organizacijo.

...da se je lani priključilo v Jugoslaviji na PTT omrežje 184 tisoč novih telefonskih naročnikov, tako da se je skupno število telefonskih priključkov v državi povečalo na 2,5 milijona.

...da so na zveznem zavodu za statistiko izračunali, da smo Jugoslavlani po telefonu lani govorili 46 milijonkrat, ali za 8 odstotkov večkrat, kot smo zavrteli številčnice leta 1981.

...da jugoslovanske banke in poštne hranilnice že izvajajo nov samoupravni sporazum o višjih obrestih za dinarske varčevalce. Če je vloga vezana dlje kot tri mesece, potem so obresti 12 odstotkov, vezane vloge več kot pol leta imajo 15 odstotne obresti, enoletne vloge 18 odstotkov, dalj kot dveletne 23 odstotkov, več kot 36 mesecev pa 28 odstotkov. Menijo, da bo to občutno povečanje pasivnih obresti spodbujalo povečanje dinarskega varčevanja občanov, ki je bilo vedno pomemben del potenciala bank in poštne hranilnice.

...da ostaja devizno varčevanje po starem, ne glede na to, ali gre za vezane vloge ali pa za vloge na vpogled. Naj zapišemo še to, da niso pozabili na uporabnike družbenih sredstev. Na dinarske depozite, vezane za določen čas, brez namena, in za tiste z odpovednim rokom, bodo vsem uporabnikom družbenih sredstev banke plačevale naslednje obresti: do tri mesece 7, od tri do 6 mesecev 8 odstotkov, od šest do 12 mesecev 12, od enega leta do 18 mesecev 17 odstotkov, od 18 mesecev do dveh let 19, od 2 do 3 let 21 odstotkov in za več kot tri leta 23 odstotkov.

KOMET:

Doseženi načrti

Finančni rezultat za leto 1982 je glede na gospodarsko situacijo dokaj ugoden. Kljub velikim težavam, ki smo jih imeli med letom zaradi močnega zmanjšanja pravic do uvoza repromateriala, smo dosegli planske cilje. Še več. Na področju zunanjetrgovinske menjave smo ob izrednem angažiranju vseh zaposlenih povečali pokri-

vanje uvoza z izvozom od 140 % v letu 1981, na 185 % v letu 1982. Ravno ta preusmeritev na večje pokrivanje uvoza z lastnim izvozom nam je omogočila doseči planske rezultate.

Indeksi povečanja celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka, niso veliki zato, ker smo povečali proizvodnjo za izvoz na konvertibilno področje. Tam pa dosegamo relativno slabše cene, kot na domačem trgu.

Dohodek smo povečali za 11 %, čisti dohodek pa v primerjavi z letom 1981 za 9 %. Pri izplačilu osebnih dohodkov smo absolutno upoštevali določila dogovora o družbeni usme-

ritvi razporejanja dohodka v letu 1982. Poprečni osebni dohodek na delavca je 10.030,00 din in je med najnižjimi v občini, oziroma je v drugi polovici v naši podskupini dejavnosti.

Poudarimo lahko, da smo ob 48 % zasedenosti kapacitet s proizvodnjo za izvoz, plan dohodka in čistega dohodka presegli za 1 %, ostanek čistega dohodka smo dosegli v višini 24.000,00 din in tako plan presegli za 5 %.

Vsi navedeni podatki, pa tudi kazalci poslovanja kažejo, da smo v letu 1982 prispevali svoj delež k stabilizaciji našega gospodarstva.

A. T.

...da je, presenetljivo, zanimanje za dopust v Jugoslaviji v ZR Nemčiji veliko, tako da bi bila lahko bližnja sezona precej boljše, kot napovedujejo strokovnjaki. To so zvedeli naši turistični poznavalci na razstavi svetovne turistične ponudbe. Upamo samo, da bo imela tudi Bela krajina nekaj koristi od nemških turistov, čeravno metliškega kampa, ki so ga napovedovali že za lani, tudi letos ne bomo dobili.

...da je jugoslovansko gospodarstvo lani poslalo na tuje trge za 417,3 milijarde dinarjev blaga, kar je bilo 2 odstotka manj kot pred letom dni. Lani smo po ugotovitvah zveznega zavoda za statistiko uvozili za 12 odstotkov manj blaga, kot smo ga 1981. leta. Vrednost uvoženega blaga je bila 532,4 milijarde din. Tako je bil lanski zunanjetrgovinski primanjkljaj za 57 odstotkov manjši, kot leto poprej.

...da so po prvih izračunih izgube v slovenskem gospodarstvu večje kot po 9 mesečnem poslovanju in znašajo po grobi oceni 8 in pol milijarde dinarjev.

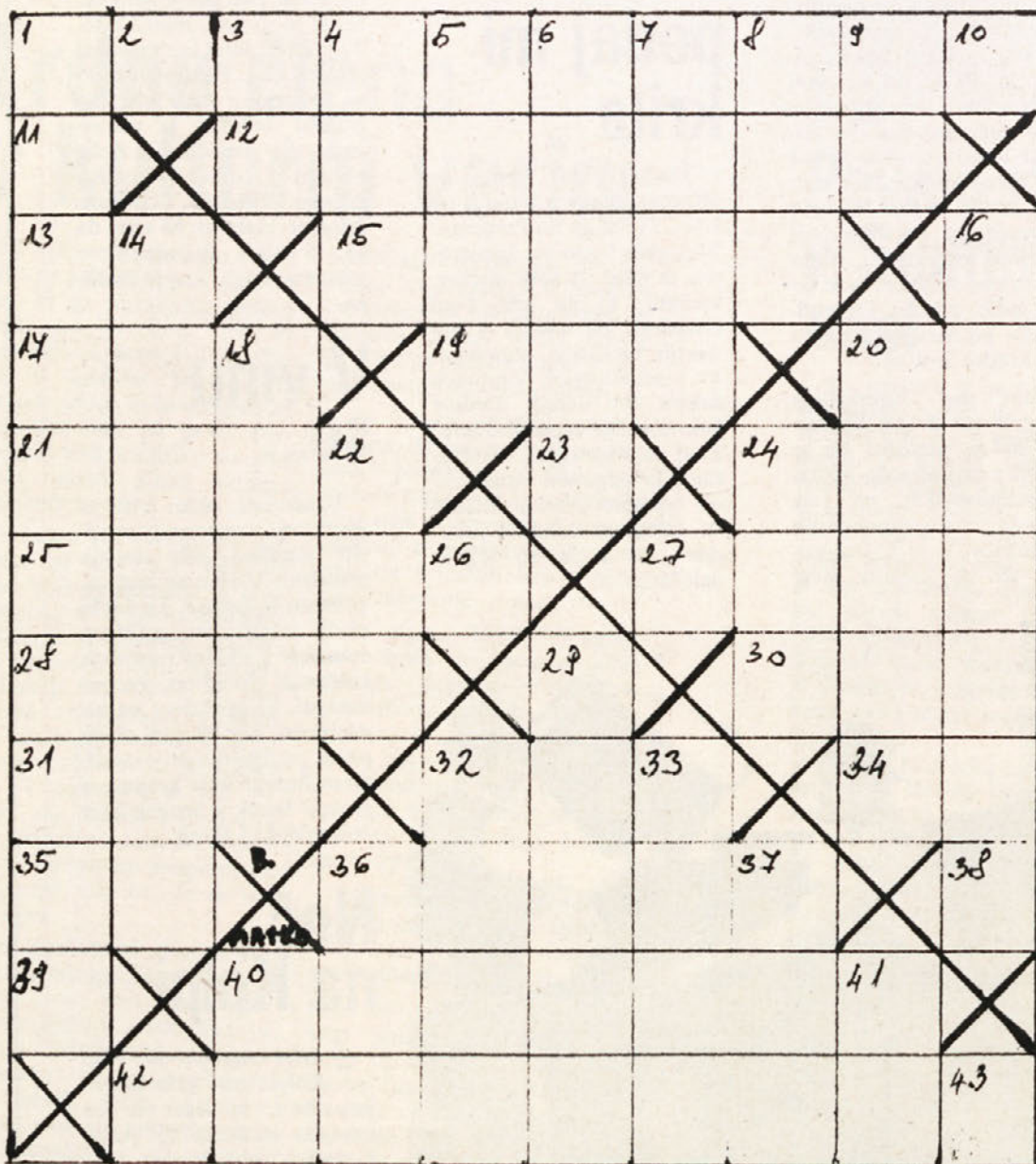
...da je od 18. oktobra, ko je bil uveden depozit, do 1. decembra lani (podatki za december in januar še niso urejeni), potovalo v tujino 823.404 občanov. V tem času je leto poprej mejo prestopilo 2.230.465 ljudi. Torej, povedano v odstotkih - za prehod se je odločilo 63 odstotkov manj občanov.

...da je od omenjenih 823.404 prestopov meje depozit plačalo samo 42.113 potnikov. S službenim nalogom jih je mejo prestopilo 48.208, zdomec je bilo 467.186, državljanov z maloobmejno prepustnico 181.675, sorodnikov naših zdomec, učencev in študentov je bilo 83.334, depozita pa jih ni hotelo vplačati 1888.

...da bo potovanja v tujino s potnim nalogom preveril zvezni devizni inšpektorat po inšpektoratih republik in pokrajin, in ugotovil potrebnost in legalnost službenih odhodov v tujino.

...da naj bi v letošnjem letu izvozili na konvertibilni trg za 20 odstotkov več blaga, kot v 1982. letu. Kaže pa, da gospodarstvo napadajo raznorazni krči, vsaj tako na vseh sestankih in nivojih opozarjajo gospodarstveniki. Ali to pomeni, da zastavljenega cilja (20 odstotkov povečane izvoza) ne bomo uresničili?

...da načrtujejo naši kmetijski strokovnjaki v letošnjem letu dovolj "domače" hrane. To pomeni, da bi lahko že letos prenehali uvažati tisto, kar lahko pridelamo doma. Možnosti pa so neomajne. Vrednost celotnega izvoza kmetijsko-prehrabnih izdelkov naj bi bila okoli 1,5 milijarde dolarjev.

VODORAVNO: 1. ena od TOZD „Bet“ 11. volt, 12. naše mesto, 13. Anžona, 15. glasbeno delo, 16. osma črka abecede, 17. sukanec, 19. hrvaški Petrol, 20. podredni veznik, 21. glavni števec, 23. amper, 24. položaj pri šahu, 25. ime slikarke Kobilce, 27. ime politika Zupančiča, 28. teža embalaže, 29. šumnik, 30. vrabčev oglas, 31. glavni števec, 32. egiptansko božanstvo, 34. natrij, 35. kazalni zaimek, 36. mesto na Floridi, 38. ogljik, 39. prva črka abecede, 40. atmosferska voda, 42. ujemanje. NAVPIČNO: 1. količina, 2. kisik, 3. Novo mesto, 4. turško pokrivalo, 5. tok, tulec, 6. britvica, 7. ime slikarke Potokarjeve, 8. kraj pri Opatiji, 9. pritrdilnica, 10. amper, 14. stanje blaženosti, 16. hrvaški skladatelj (Jakov), 18. papeška krona, 20. slovenski smučarski center, 22. osebni zaimek, 24. naprava za gretje, 26. prva črka abecede, 27. bor (kemični element), 29. stojnica, 32. čedra, fajfa, 33. bivši ugandski predsednik (Idi), 36. slovenski pisatelj (Vitan), 37. hrvaški karikaturist (Voljević), 40. košarkarski klub, 41. šampion, 42. žveplo, 43. oznaka za čas.

(SESTAVIL: B. MATKOVIČ)

ZANIMIVOSTI - ZANIMIVOSTI - ZANIMIVOSTI - ZANIMIVOSTI

ŠE VEDNO SKRIVNOST:

Zlato tele

In ljudstvo je videlo, da je Mojzes zakasnili z gore. Tedaj se je zbralo okrog Aarona in mu jelo govoriti: „Vprašaj bogove, kaj bo z nami? Zakaj, kaj se je zgodilo z Mojzesom, možem, ki nas je odpeljal iz Egipta, ne vemo.“ Aaron pa jim je odgovoril: „Snemite zlato z uhljev vaših žena, sinov in hčera in ga prinesite meni!“ Vzel je zlatino iz njihovih rok, zbral zlato v vreče in potem iz njega ulil zlato tele. Oni pa so kričali: „To je tvoj bog, Izrael, ki te je odpeljal iz Egipta!“

Natanko tako je zapisano v svetem pismu. Toda kaj je bilo zlato tele? Malik ali simbol? In kakšno podobo je imelo?

Ce naj verjamemo bibliji, je tega čudnega malika med begom otrok Izraela in Egipta Aaron zares postavil na gori Sinaj in so se mu ljudje klanjali. To je seveda težko razumeti, ker so Izraelci veliko strože od kateregakoli drugega ljudstva častili kult boga Jahveja, ki ni poznal nobenih likov ali podob, in so bili monoteistične vere. Kako se je moglo tako iznenada zgoditi, da so zapadli neke vrste malikovanju in si nakopali na glavo strašno jezo svojega vodje Mojzesa? Kajti ko je uničil zlato tele in so na njegov ukaz Levijevi sinovi za kazen pobili 3 tisoč Izraelcev, se je nagnjenje k podobnim brezverskim melikovanjem med židovskim ljudstvom še naprej obdržalo. Še čez nekaj stoletij (okrog leta 900 pred našim štetjem) je dal kralj Jerobeam znova postaviti zlato tele in Izraelci so ga spet začeli častiti ter mu prinašati žrtve.

Ko so otroci Izraelovi zapustili Egipt (menijo, da je bilo to v 13. stoletju pred našim štetjem), so obrnili hrbet deželi, v kateri je bilo čaščenje bika pred 3000 do 6000 leti prav tako razširjeno kot v mnogih drugih deželah Bližnjega vzhoda in Sredozemlja; na primer v Babilonu, pri Hetitih, Feničanih (Moloh), pri Sebejcih, na Kreti

(Minotavrus), v Kapadokiji, Španiji in drugod.

V Egiptu so bili sveti biki last boga Epafusa ali Apisa. Preden so jih žrtvovali, jih je moral poseben duhovnik natančno preiskati. Žrtveni živali je na primer potegnil jezik iz gobca, da bi na osnovi določenih znakov spoznal, ali je „čista“. Pregledal je tudi rep, da bi videl, ali imajo dlake na njem pravilno rast. Če je žival dobro prebila vse te preizkušnje, so jo zaznamovali tako, da je duhovnik za njene rogeve nataknil zvitek papirusa, ga zapečatil in označil s pečatnim prstanom.

Nato so živali odvedli k oltarju, prižgali ogenj, darovali najprej nekaj vina, poklicali boga in zaklali bika. Odrezali so mu glavo in mu odrli kožo. Glavo so nato odnesli. Če so bili po naključju tedaj v bližini grški trgovci, so jim jo prodali, sicer pa so jo vrgli v reko. Zarotivce, ki so spremljale obred, so bile neke vrste molitev, ki naj bi vso nesrečo pregnala v odsekano bikovo glavo.

Oblike, kako so živali otrebili, razkosali in zažgali, so bile različne in so se spreminjale od božanstva do božanstva, ki mu je bila žrtev namenjena. Največkrat so biku najprej izrezali želodec, medtem ko so črevesje in salo pustili v telesu. Potem so mu odrezali noge, vrat in rep in truplo napolnili s hlebci kruha, z medom, rozinami, s figami, kadilom, z miro in dišavami. Nazadnje so bikovo truplo polili z oljem in ga zažgali.

Egipčani so se med žrtvovanjem ves čas postili – vse dokler plameni niso popolnoma uničili žrtvenega bika. Šele po končani slovesnosti so spet začeli jesti. Za žrtvene živali so vedno izbirali bika in junce – morda se je na Sinaju zaradi tega tudi pojavilo zalto tele – medtem ko se krav niso smeli dotakniti, ker so bile svete živali egipčanske boginje Izide.

Egipčani so častili tudi druge živali, v katerih so videli utelešena božanstva. Imeli so na primer posebna pokopališča svetih mačk in krokodilov. Stari viri govorijo, da so Izraelci na vse te verske običaje gledali s posmehom in zaničevanjem. Kako se je potem moglo zgoditi, da so začeli sami častiti zlato tele?

Znanost je za ta nenavadni pojav pri Izraelcih med njihovim potovanjem skozi puščavo našla razlago. Kljub upiranju in zaničevanju naj bi bil egipčanski kult svetih bikov tako močno vplival na Izraelce, da so si postavili zlato tele in ga častili. Nekateri znanstveniki pa namigujejo, da naj bi bilo tele predstavljalo boga Jehovo, ki so ga Izraelci sicer častili. Toda če je bilo tako, potem je težko razumeti strašno Mojzesovo jezo.

Čaščenje bikov izvira iz starega čaščenja zvezd. Njegova zibelka je bil Babilon, prestolnica stare astronomije. Že leta 4000 pred našim štetjem je bila astronomija sila spoštovana veda. Ozvezdje bika je v letih od 4300 do 2100 pred našim štetjem veljalo za pomladno ozvezdje, in dan, ko je sonce stopilo v znak bika, je bil začetek babilonskega leta. V nekem starobabilonskem popisu nebesnih živalskih znamenj je rečeno: „Na začetku vsega je bil bik.“ Od njega prihaja vsa življenjska sreča, bik je bil izvor vseh dobrin.

Znanstvenik Hennig piše: „Ko se je okoli leta 2100 pred našim štetjem zaradi gibanja planetov

začetek pomladi premaknil iz biko-vega nebesnega znamenja v znamenje ovna, je bil kult svetih bikov pri nekaterih ljudstvih že tako ukoreninjen, da se je obdržal še zelo dolgo, v Egiptu približno 2000 let. Razume se, da so se Izraelci morali z njim seznaniti v deželi ob Nilu, zato so se tudi na Sinaju v trenutku, ko je izginil njihov vodja Mojzes, povsem zmedli in začeli častiti egipčansko božanstvo.“

Še eno drugo dejstvo potrjuje verjetnost čaščenja zlatega teleta. Mojzes je namreč pred pričetkom odpadniškega malikovanja svojemu ljudstvu ukazal, da mora odslej prvi mesec v letu še posebej častiti, pa tudi prva polna luna po spomladanskem enakonočju naj postane izraelski praznik in žrtveni dan velikončnega jagnjeta.

Izbira te praznične jedi naj bi simbolično predstavljala odvrnitev odmalikovanja in povratek k monoteizmu. Vemsi Judje naj bi v živali novega spomladanskega ozvezdja ovna dobili znak svoje vere. Vendar je tudi kot predpisana jed to simbolično dejanje postalo sila pomembno: pojavilo se je čaščenje jagnjeta.

Uganka o zlatem teletu pa je ostala nepojasnjena.

A. A.

Ruska ruleta na metliški način

Za rusko ruleto potrebujemo pištolo na bobnič in en naboj. Za našo, lahko bi rekel domačo ruleto, pa ni potrebno kupovati kakšnih posebnih pripomočkov. Zadostuje že hiša s streho, na kateri ni snegobrana in pa nekaj snega. Takih streh pa imamo v Metliki precej (bloki, stolpiči in mnoge hiše v centru mesta), snega nam je v zadnjem času tu kar precej nasulo. Sama izvedba je enostavna. Postaviš se pred hišo, najbolje takrat, ko sije sonce. Potem pa čakaš in si rečeš: stal bom dve uri, pa kar bo, bo.

In potem stojiš in čakaš. Po dveh urah lahko odkorakaš v bife ali te odpeljejo v bolnišnico. Če poizkus popolnoma uspe, te preselijo k sv. Roku. Zelo primerna stavba za izvedbo „metliške rulete“ je hiša, v kateri so prostori pošte. Tam ti lahko še nalepijo listke, kot npr. „expres“ ali „priporočeno“, le povratnice ti ne dajo.

Če se pa ne odločite za omenjeno igrico, ni rečeno, da ne boste dobili snega na „tintaro“. Lahko se nič hudega sluteč odpravite po nakupih v trgovine ali z družino na sprehod po prvem toplem spomladanskem soncu, ko kar nenadoma pada ... na glavo.

...da bo Jugoslavija izvozila v Švico v prvem trimesečju 30 tisoč ton koruze. Lani so v državi z njiv pobrali rekordnih 11 milijonov in 137 tisoč ton koruze, kar bo verjetno največja (takoja za SZ) bera v Evropi. V gospodarski zbornici Jugoslavije sodijo, da lahko Jugoslavija letos izvozi v Švico za 21 milijonov dolarjev hrane, pijače in tobaka, kar bi bilo za 15 odstotkov več, kot smo izvozili lani.

...da bo novomeška tovarna zdravil Krka letos za svojo proizvodnjo potrebovala 5500 ton koruznega škroba. Navzlic rekordnemu pridelku koruze bodo morali 3500 ton škroba uvoziti iz Italije in Nizozemske, za kar bodo morali odšteti precej deviz. Kako to? Naši proizvajalci škroba obseg proizvodnje zmanjšujejo, češ, da se ne izplača. Da bi bila ironija ob tem še večja – za kilogram domačega koruznega škroba je treba odriniti 30 dinarjev, uvoženi pa je kar 12 din cenejši. Kaže, da se Italijanom in Nizozemcem splača. Čudna so pota ekonomske logike, mar ne?

...da dolguje Jugoslavija zahodnoevropskim državam po vseh zbranih podatkih 19 milijard dolarjev in da so predstavniki 15 držav Evrope, Kanade, ZDA in Japonske pred dnevi na skupnem sestanku v Bernu sklenili, da bodo svojim vladam priporočili, naj okrepijo gospodarsko sodelovanje z Jugoslavijo. Pogovarjali so se tudi o posojilih in sklenili, da bodo naši državi omogočili za 1,3 milijarde dolarjev srednjeročnih posojil. S to podporo jugoslovanski stabilizaciji, so te države brez dvoma izkazale veliko zaupanje naši odločenosti in našim metodam, da bi znova postavili ravnotežje v gospodarskem in družbenem razvoju.

...da naj bi dosegli boljše preskrbo jugoslovanskega tržišča z manjkajočimi izdelki z namestitvijo okoli 300 milijonov dolarjev iz tako imenovanega neidentificiranega deviznega priliva. Boljšo preskrbo z zdravili naj bi omogočili s tem, da bo izvoznikom ostalo 75 odstotkov deviznega priliva od izvoza vseh izdelkov. Poleg tega bodo iz neidentificiranega deviznega priliva (od turizma in menjalnic) namenili za uvoz zdravil 25 milijonov dolarjev. Prav tako bo zagotovljenih 70 milijonov dolarjev za uvoz surovin za proizvodnjo zdravil.

VEZILO, glasilo delovnih ljudi DO Beti in Kometa, ureja uredniški odbor: Toni Gasperič (glavni in odgovorni urednik), Slobodanka Videtič, Janez Žele, Desimir Milovanović, Vida Segina, Marija Jakljevič, Jože Gerkiš, Tone Omerzel, Ivica Rajgelj, Jožica Cigič, Zdenka Gerkič, Branko Herak, Milena Pavuna, Zvonka Gorenc, Sonja Zorc, Marjetka Žele, Milka Mavrin, Jože Novak, Vera Kostelec, Miroslav Čikič, Ivan Brodrič in Irena Kostevc. Tehnični urednik: Janez Pezelj. Vezilo izhaja v nakladi 2300 izvodov, in sicer enkrat na mesec. grafična priprava in tisk DITC Novo mesto. Naslov izdajatelja: BETI, Tovarniška 2, Metlika.

Nepozna- vanje škoduje

Ignorantio iuris nocet — nepoznavanje prav škoduje (staro pravno načelo, ki izvira iz starega Rima)

I. Organi v delovni, oz. temeljni organizaciji:

1. Pri uresničevanju pravic, ki izvirajo iz dela, je vsaka strokovna služba v DSSS dolžna dati vsakemu delavcu vsa potrebna pojasnila in brezplačno pravno pomoč.

2. Osnovna organizacij sindikata je tisto mesto, preko katerega se prenašajo problemi in težnje delavcev, članov sindikata. Sindikat je navzoč pri uresničevanju samoupravne delavske kontrole, v postopkih pred organi na prvi in na drugi stopnji. Osnovna organizacija sindikata pa lahko zastopa delavca v postopku pred disciplinsko komisijo.

3. Odbor samoupravne delavske kontrole — osnovna funkcija tega organa, je preventivno delovanje. Zato delavci nadzirajo preko organa samoupravne delavske kontrole izvajanje vseh samoupravnih aktov v temeljni, oz. delovni organizaciji, družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, sklepov delavcev in sklepov organov upravljanja, sklepov izvršilnih in poslovnih organov, nadzirajo skladnost aktov z višjimi akti in zakoni, uporabo družbenih sredstev, izvajanje načela delitve po delu, razporejanje dohodka, izvajanje pravic in odgovornosti iz medsebojnih razmerij, obveščanje delavcev in tudi izvajanje socialne, stanovanjske in kadrovske politike ter izvajanje ukrepov s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite.

4. Komisija za medsebojna razmerja — odloča o pravicah in obveznostih iz delovnih razmerij: o sprejemu delavca v delovno razmerje, o prekinitvi, o odsotnosti z dela nad 7 dni, dodeljuje kredite za individualno stanovanjsko izgradnjo.

V zunanjih TOZD opravi tudi točkovanje proslilcev družbenih stanovanj in pripravi predlog prednostne liste proslilcev.

5. Izvršilni odbor — ta organ, ki obstaja samo v TOZD Kordanka in volna, odloča o sredstvih za individualno stanovanjsko izgradnjo.

6. Delavski svet TOZD — je organ druge stopnje zoper odločitve in sklepe izvršilnih organov.

V zunanjih TOZD delavski svet potrjuje prednostno listo pričakovalcev družbenih stanovanj in dodeljuje stanovanja.

7. Disciplinska komisija — odloča predvsem o delavčevi odgovornosti v zvezi s kršitvami delovnih obveznosti in izreka disciplinske ukrepe. Prav tako pa ta komisija odloča o obstoju in višini škode, oziroma o višini odškodnine in njeni povrnitvi prizadetemu.

8. Skupna stanovanjska komisija (samo za TOZD s sedežem v Metliki) opravi točkovanje proslilcev družbenih stanovanj in pripravi predlog prednostne liste pričakovalcev ter sprejema ugovore zoper število točk, oziroma mesto na prednostni listi.

9. Pooblaščen posameznik — direktor TOZD, oziroma direktor posamezne službe v DSSS, odloča o začasnem razporejanju delavcev v nujnih primerih, o uvedbi dela preko polnega delovnega časa (nadurnega dela), o odobritvi plačane odsotnosti z dela do 7 dni ter o začasnih odstranitvi z dela.

10. Odbor za kadre in gospodarjenje — odloča o nagradah za izume in tehnične izboljšave ter o štipendijah za študij ob delu.

Delavcem v TOZD s sedežem v Metliki tudi dodeljuje družbena stanovanja.

II. Organi izven delovne organizacije:

1. Družbeni pravobranilec samoupravljanja — je organ

družbenopolitične skupnosti. Ukvarja se s preventivno dejavnostjo ter s pravnimi sredstvi pred organi upravljanja v organizacijah združenega dela, skupščino družbenopolitične skupnosti ter pred rednimi sodišči in sodišči združenega dela.

2. Sodišče združenega dela — je organ, pred katerim delavec nadaljuje z uveljavljanjem svoje pravice, ki je ne more več uveljavljati pred organi v temeljni organizaciji. Pogoji za sprožitev postopka pred tem sodiščem je, da je zadeva dokončno rešena na nivoju temeljne organizacije.

BRANE MATKOVIČ

Kaj prinese 27. marec?

Večina evropskih držav je že vrsto let zadnjo nedeljo marca pomaknila kazalce na urah za eno uro naprej, letos pa se jim bomo pridružili tudi Jugoslovani. S tem bo med drugim konec težav pri usklajevanju voznih redov naših železnic z evropskimi, manj bo težav pri poletih Jata in v ptt podjetjih, poleg tega pa naj bi s poletnim delovnim časom prihranili tudi nekaj energije.

KAKO BOMO POMAKNILI URE?

V nedeljo, 27. marca, bodo ob 2. uri zjutraj na vseh javnih urah pomaknili kazalce za uro

naprej, na tretjo uro. Tako bo zadnja nedelja v marcu imela le 23 ur. Tisti, ki bodo spali in ponoči ne bodo vstali zgolj zaradi naravnaravanja ure, bodo na svojih urah to pač storili zvečer, preden bodo šli spat, ali pa v nedeljo zjutraj, ko bodo vstali.

V Jugoslaviji bo po starem tekla ena sama ura, „državna ura“ v zveznem zavodu za mere in dragocenosti. Svoje impulze bo radijskim in tv postajam v poletnem času pošiljala pač z enournim razliko.

Od poletnega časa se bomo poslovili v nedeljo, 25. septembra. Ta nedelja bo imela 25 ur. Zjutraj ob tretji uri bodo kazalce na vseh javnih urah pomaknili za eno uro nazaj, tako da bodo ure dvakrat kazale drugo uro zjutraj. Ko bo toliko ura prvič, bo to označeno z 2 A, drugič pa bo 2. ura označena z 2 B.

KAJ NAJ BI NAM POLETNI ČAS PRINESEL?

Prihranki energije niso tako veliki, kot so pričakovali na začetku uvedbe poletnega časa — takšne so vsaj izkušnje držav, ki imajo poletni čas. Kljub temu pa so Španci prihranili 2, Turki 0,7 in Grki 0,3 odstotka energije. Po izračunih v zveznem komiteju za energetiko in industrijo bi lahko s poletnim časom v Jugoslaviji na dan porabili celo za 7,5 odstotka električnega toka manj kot običajno.

V ZRN pa so ob uvedbi poletnega časa opazili še nekaj.

V velikem avtomobilističnem društvu ADAC so ugotovili, da je za eno uro „podaljšan“ dan marsikoga zvalil na izlet v popoldanskih in večernih urah, tako da je nekoliko narasla poraba bencina.

Poletnega časa pa so gotovo lahko veseli gostinci, saj bodo gostje po lokalih posedeli uro dlje kot do sedaj, če le v naših turističnih središčih ne bodo preveč togi. Nekateri se namreč bojijo, da bodo tam kratko malo začeli in nehali delati uro prej, ob takem načinu dela pa se lahko zgodi, da se bo zabava začela uro prej in se tako tudi končala. Tega pa si nikakor ne želimo, zato bi bilo prav, če bi prednosti poletnega časa kar se da izkoristili.

Zakon o računanju časa ima le štiri člene, čeprav so ga pripravljali dolgi šest let. Vsebuje tudi priporočilo ozdom, ki delajo le v eni izmeni, da delovni čas organizirajo tako, da izkoristijo čimveč dnevne svetlobe.

O tem, kaj nam bo poletni čas zares prinesel, pa bomo lahko spregovorili šele proti koncu letošnjega in v prihodnjem letu.

